MSD Farmářské Fórum

Pouze kvalitní a zdravá zvířata jsou záruko zdravých produktů

MVDr. Jiří Davídek

MSD Animal Health

Agrofert

- Obhospodařuje 100 000 ha v ČR
- Celkový počet dojných krav 10 500
- Počet farem 22
- Velikost farem 270-600krav
- Prodej mléka 90 mil litrů.
- Celkové ztráty telat 8%
- Masný skot 2000 krav
- Počet farem 11

Pro zajištění zdraví zvířat je nutném vytvořit vhodné podmínky

- Identifikovat nejrizikovější místa a operace na farmě a pracovat na jejich odstranění
- Vytvořit a používat SOP
- Vytvořit systém prevence a „včasného varování“
- Zajistit okamžitou nápravu v případě vzniku problému-zajistit včasnou léčbu
- Vyhodnotit efektivitu přijatých opatření

Nejrizikovější oblasti z hlediska zdraví zvířat

- Výživa- výroba objemných krmiv
- Odchov telat, zvláště mléčná výživa
- Období okolo porod
- Reprodukce
- Zdraví mléčné žlázy
- Zdraví končetin

Odchov telat

- Proč
  - Protože se jedná o budoucím generaci zvířat zajišťující zdravou produkci
  - Velice citlivá kategorie zvířat, kde když něco zanedbáte, přetrvají následky po celý život
    - Výživa
    - Ustájení
    - Péče o nemocná telata.

Výživa a péče o telata

- Zajistit dostatečnou výživu mlezivem, kvalitní mléčnou náhražkou nebo nativním mlékem
- Zajistit dobrou ventilaci
- Zajistit dobré ustájení v čistém a suchém prostředí
- Minimalizovat možnost přenosu infekce
- Preventivní vakcinace
- Včasná terapie nemocných-SOP

4 požadavky telete

- Mlezivo
- Energie
- Izolace
- Ventilace

Pro minimalizaci ztrát musíte alespoň 3 splnit

Zhodnocení dostatečného napojení mlezivem

Koncentrace celkového proteinu	Stav pasivního transferu	Riziko onemocnění
< 50 g/l	**Selhání**	**Zvýšené**
50-54 g/l	**Částečný**	**Střední**
≥ 55 g/l	**Dostatečný**	**Snížené**

- Cílem je,aby 85% telat mělo celkový protein nad 55 g/l

Braun and Tennet, 1983

Přesun pouze do dobře vyčištěných, vydezinfikovaných a nastlaných bud nebo kotců

- Nejmladší telata nemají dostatečně vyvinutou termoregulaci a proto snadněji ztrácí teplo než dospělé krávy
- Riziko infekce je u novorozených telat nejvyšší
- Udržování dostatečně čisté a suché podestýlky je pro snížení rizika onemocnění kritické

Krmení telat

- Standardní postupy
- Při přípravě náhražky nebo ohřevu nativního mléka
- Čistota napájecích pomůcek
- Adaptace na zimu
- Sledování spotřeby startéru

Terapie

- Včasná- na začátku klinických příznaků
- Efektivní- tak, aby teleti dala největší šanci na přežití bez následků
- Standardní operační postupy- každý musím vědět, co má v danou chvíli dělat

Cíle programu pro krávy před porodem

- Zajistit velmi dobrý příjem sušiny po porodu
- Zajistit minimální výskyt puerperálních onemocnění
  - Toto vše závisí na výživě a míře stresu, kterému jsou zvířata vystavena

Péče o krávy před porodem

- Pastva suchých
- Tam, kde je to možné
  - Zlepšení fyzické kondice
  - Minimalizace rizika tloustnutí
  - Čisté prostředí???
  - Menší sociální stres
- Nutno zajistit napáječku, příkrmiště, přístřešek
- Nutno sledovat stav pastvy, zvláště okolo míst s vyšší frekvencí pohybu
- Nutno sledovat zdravotní stav zvířat, zvláště sledovat kulhání

Vliv velikost stáje pro krávy před porode na její naplnění v obdob velkého telení

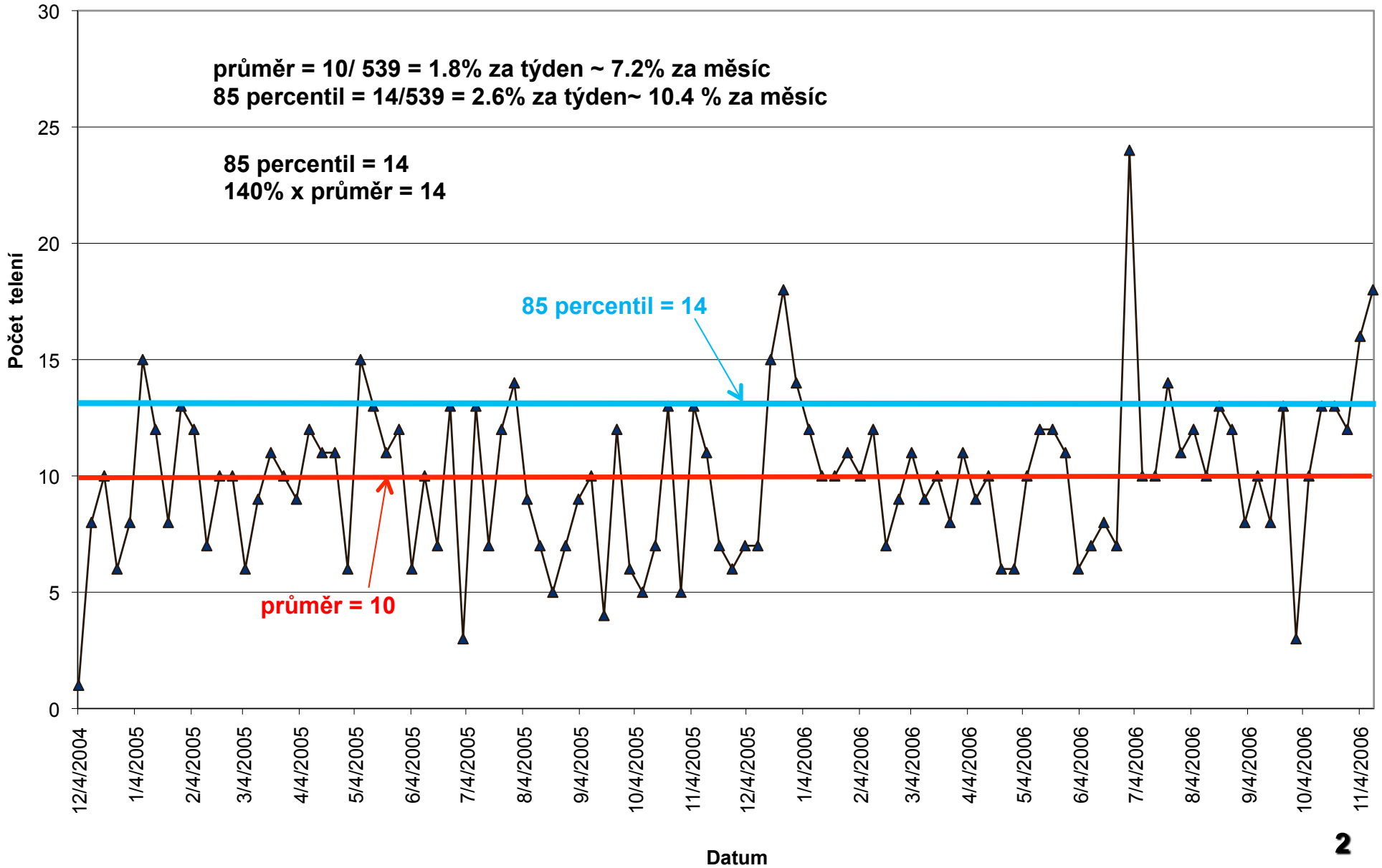

Možnosti ustájení=zajištění pohody zvířat

- Musí být čisté, suché, dobře větratelné
- Boxové ustájení obsazeno maximálně z 85% kapacity
- Napáječky dostatečně kapacitní a dvě na jednu skupinu
- Rozměry na krávu u volného ustájení:
  - Suché – 7.5 m^2
  - Příprava porod – 9.5 - 13 m^2
  - Porodna - 13 m^2
- Místo u žlabu 76 cm na krávu
- Dobrá pohoda krav
- Dobrá podlaha

Význam místa u žlabu

- Možnost přístupu ke žlabu všech krav před porodem najednou, když to potřebují je rozhodující parametr pro užitkovost a výskyt poporodních komplikací v následující laktaci
- U žlabu by mělo být dostatečné množství místa tak, aby všechny krávy bez ohledu na stáří a sociální status mohly žrát najednou

Nemoci puerperia

Jak závažný je tento problém?

Choroba	Výskyt	Cíl	Opatření
Dystokia	2 – 9.9 %	< 8 %	> 12 %
Paréza	5 – 10 %	< 3 %	> 5 %
Lůžko	2.6 – 19.4 %	< 5 %	> 8 %
Ketosa	2.9 – 34 %	< 5 (10) %	> 8 (15) %
LDS	2 – 5 %	< 3 %	> 5 %
Mastitis	7.3 – 36.6 %	< 3 %	> 5 %

Využití rektálních teplot

- Cíl programu otelených krav je rychlá identifikace nemocných krav
- Tělesná teplota je citlivý a časný indikátor onemocnění
- Zvýšená teplota
  - Injekční antibiotika
  - Nesteroidni antiflogistika

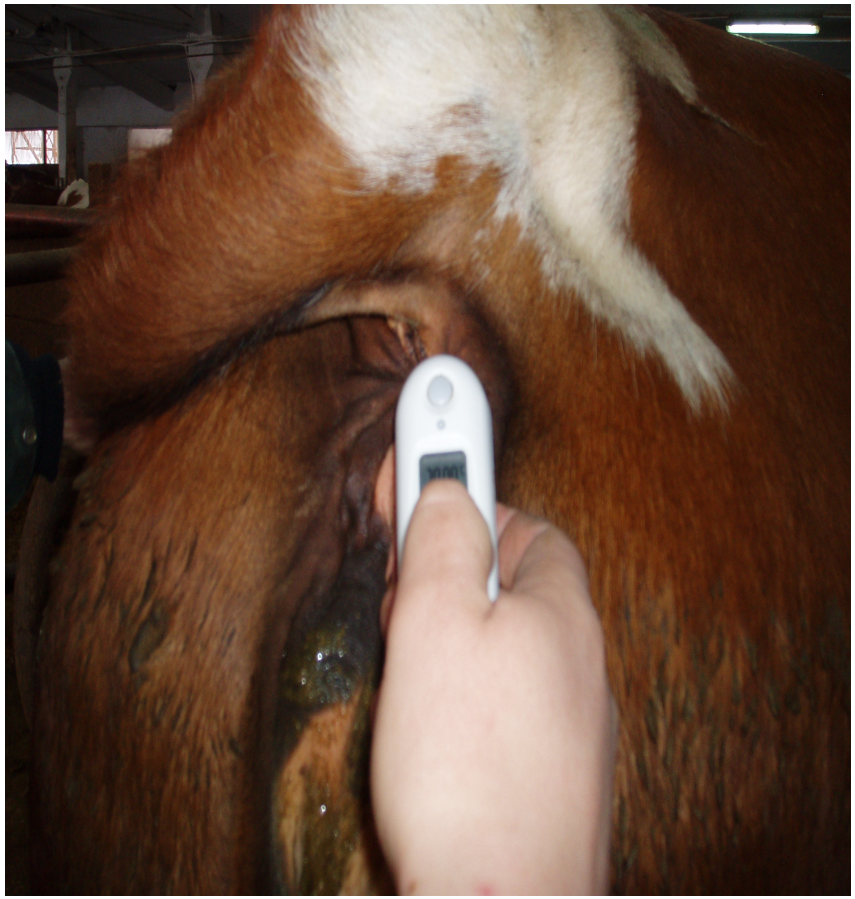

Využití kontroly ketolátek

- Moč nebo krev?
  - Moč- výrazně levnější, kvalitativní, méně přesná, obtížný odběr
  - Krev-dražší, kvantitativní, přesnost srovnatelná s laboratorní analýzou, jednoduchý odběr
- Možnosti terapie- drenčování

NK testy otelených krav

- Cílem je včasná diagnostika zánětu nebo ověření léčby suchostojných krav
- Další postupy dle SOP

Reprodukce

- Z hlediska zdraví potravin je důležité aby krávy zabřezly včas a netloustly na konci laktace
  - Vyšší riziko obtížných porodů
  - Vyšší riziko poporodních komplikací
  - Vyšší riziko metabolických onemocnění
  - Vyšší riziko nutné porážky a s tím spojené snížení kvality masa

Reprodukce

- Systematický přístup vychází z
  - Péče před porodem
  - Poporodního monitoringu
  - Vypracování programu managementu reprodukce pro každou farmu dle konkrétní situace
    - Vyhledávání říjí
    - Pedometry, aktivometry,
    - Načasovaná inseminace
  - Včasná detekce jalových a jejich opětovné zařazení do reprodukce nebo vyřazení

Prevence mastitid

- Prostředí- laktující, suchostojné
- Výživa
- Úroveň dojící techniky
- Práce na dojírně
  - Očista
  - Stimulace
  - Detekce mastitid
  - Dojení
  - Dezinfekce po dojení
  - Léčba klinických případů
- Pravidelné školení dojičů

Jsou jen 4 způsoby, jak kráva dostane mastitidu

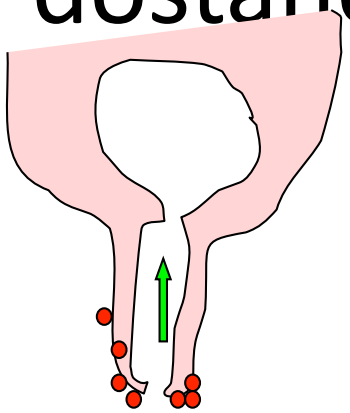

Zárodky se dostávají do vemene přes strukový kanál

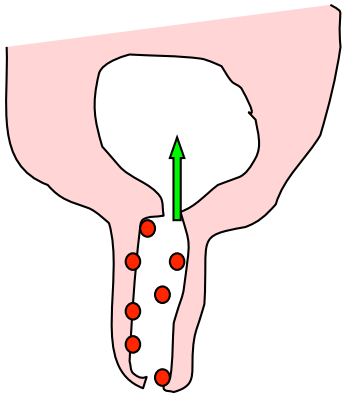

Procházejí strukovým kanálem a poškozují buňky tvořící mléko

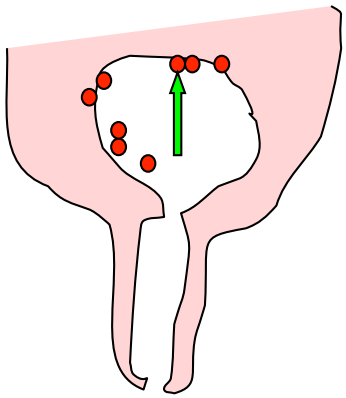

Pronikající zárodky produkují toxické látky škodlivé pro buňky produkující mléko

Vysoký podtlak = hrubé konce struků které se těžko čistí

SOP

- Postupy dojení
- Postupy při léčbě
- Postupy při zaprahování
- Školení dojičů, jinak zapomínají na „slušné vychování“

Vliv zdraví končetin

- Rozhoduje o příjmu krmiva , sociálním postavení a metabolismu zvířete
- Rozhodují o riziko poporodních onemocnění, délce trvání negativní energetické balance, riziku mastitid, reprodukčních problémů.
- Vliv na délku ležení, rizika poškození svaloviny, otlaky, zvláště v bezstelivových provozech a provozech s omezenou vrstvou podestýlky

Péče o paznehty

- Cílem je, aby všechny kávy prošly paznehtážskou klecí pří zasušení
- Další postup dle situace na farmách
- Dle rychlosti obrušování nebo dostupnosti paznehtářů pravidelené ošetření 2x ročně u zvířat, které to potřebují
- Nebo při zasušení a 125 po otelení
- Rychlé ošetřením kulhajících krav
- Preventivní koupele
  - Stacionární průchozí nebo kombinace dle situace na farmě

Copyright © 2013, Sure Step Consulting, LLC. All rights reserved

Funkční úprava paznehtů

Copyright © 2013, Sure Step Consulting, LLC. All rights reserved

SOP

- Proč SOP
- Krávy mají rády, pokud se věci každý den odehrávají stejně, nemají rády změny
  - Stejná doba krmení
  - Stejné místo u žlabu
  - Stejné místo na ležení
  - Stejná doba dojení
  - Stejná strana a často i místo na dojírně
- Krávy nerady chodí tam, kde mají špatnou zkušenost z minulosti
- Krávy mají strach z přítomnosti lidí, kteří jim v minulosti způsobili nepříjemnosti
- Proto je nutné vypracovat takové pracovní postupy, které zajišťují aby bylo o krávy pečováno stejným způsobem

Zpětná vazba

- Vyhodnocení výsledků
- Vnitropodnikové ukazatele a porovnání farem navzájem
- Využívání dat z kontroly užitkovosti
- Systémová práce – stanovení postupů a kontrola jejich plnění je základem pro rozvoj farem, zajištění zdraví zvířat a zdravých produktů.

Děkuji za pozornost